

VENDIM
Nr. 64, datë 30.11.2023

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Fiona Papajorgji	anëtare;
Elsa Toska	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Ilir Toska	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Marsida Xhaferllari	anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, në datën 30.11.2023, mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 2 (D) 2023 të Regjistrit Themeltar, që u përket:

KËRKUES: Durim Grabova

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë, përfaqësuar nga drejtori i përgjithshëm Petrit Rama, Avokatura e Shtetit, përfaqësuar nga Avokatja e Shtetit Irma Qosja, me autorizim.

OBJEKTI: Konstatimi i cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosekzekutimit të vendimit nr. 232, datë 1.2.2021, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë.

Konstatimi i cenimit të së drejtës për të mos u diskriminuar, si pasojë e statusit si ish-i përndjekur politik nga regjimi komunist.

BAZA LIGJORE: Nenet 18, pika 2, 42, pika 1, 44, 131, pika 1, shkronja “F”, 132, pika 1 dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 6, pika 1 dhe 14 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, si dhe neni 1, i Protokollit nr. 12, të saj (*KEDNJ*); nenet 27, 71 dhe 71/a, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Marsida Xhaferllari, mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkesit Durim Grabova, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet e subjekteve të interesuara, Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë (*DPM*) dhe Avokaturës së Shtetit, që kanë kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesi Durim Grabova, i cili ka statusin e ish-të përndjekurit politik gjatë regjimit komunist, ka ushtruar detyrën e drejtorit të Burimeve Njerëzore dhe Shërbimeve pranë subjektit të interesuar, DPM-së, prej datës 24.12.2007. Në datën 26.9.2013, drejtori i përgjithshëm i DPM-së ka urdhëruar zgjidhjen e marrëdhënieve të punës me motivin “Për përmirësim të treguesve të punës”.

2. Kërkuesi ka paraqitur padi në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë (*Gjykata Administrative*), duke kërkuar rikthimin në detyrën e mëparshme dhe pagimin e pagave deri në momentin e ekzekutimit të vendimit. Gjykata Administrative e ka pranuar padinë e tij me vendimin nr. 79, datë 13.12.2013 (*vendimi nr. 79/2013*), i cili nuk është ankimuar nga asnjë prej palëve dhe ka marrë formë të prerë në datën 6.1.2014. Subjekti i interesuar, DPM-ja, e ka ekzekutuar vendimin gjyqësor, duke e rikthyer kërkuesin në detyrë në datën 26.1.2015, dhe duke i paguar atij pagën e 16 muajve me këste.

3. Veprimtaria e subjektit të interesuar, DPM-së, për vitet 2013–2014, është audituar nga Drejtoria e Auditit të Brendshëm të Ministrisë së Zhvillimit Ekonomik, Turizmit dhe Sipërmarrjes, e cila ka rekomanduar se kërkuesit duhej t'i mbahej si shumë e likuiduar tepër vlere prej 144.266 lekësh si përfitim i padrejtë nga ekzekutimi i vendimit gjyqësor i vitit 2013. Rekomandimi është zbatuar nga subjekti i interesuar me urdhrin e datës 14.9.2016. Disa ditë më vonë, më 30.9.2016, DPM-ja ka ndërprerë marrëdhënien e punës me kërkuesin për shkak të mbushjes së moshës së pensionit.

4. Duke mos qenë dakord me mbajtjen e shumës nga punëdhënësi, kërkuesi ka paraqitur padi në gjykatë për konstatimin e pavlefshmërisë absolute të urdhrin dhe kthimin e shumës. Gjykata Administrative, me vendimin nr. 2335, datë 25.5.2017, ka vendosur pranimin e padisë. Me arsyetimin se vlere e objektit të padisë ishte nën njëzetfishin e pagës minimale në shkallë vendi, gjykata është shprehur në dispozitiv se ndaj vendimit nuk lejohej ankim. Në zbatim të këtij vendimi gjyqësor, DPM-ja ka nxjerrë urdhrin e shpenzimit të datës 17.11.2017, duke i kthyer kërkuesit shumën prej 144.266 lekësh.

5. Në datën 12.11.2016, kërkuesi ka paraqitur padinë tjetër në Gjykatën Administrative, përmes së cilës ka kërkuar detyrimin e subjektit të interesuar, DPM-së, që t'i paguajë interesat për vonesën e pagimit të pagave, të derdhë kontributin për sigurimin e tij shoqëror për periudhën 26.9.2013–20.1.2015, si dhe t'i kthejë shumën e mbajtur padrejtësisht si tatim mbi të ardhurat.

6. Në përfundim të gjykimit, Gjykata Administrative, me vendimin nr. 232, datë 1.2.2021 (*vendimi nr. 232/2021*), ka vendosur pranimin e padisë, duke detyruar subjektin e interesuar, DPM-në, që t'i paguajë kërkuesit shumën 261.753 lekë si interes për vonesën në pagimin e pagës së 16 muajve, si dhe të derdhë në llogarinë e Institutit të Sigurimeve Shoqërore (ISSH) shumën 15.932 lekë si kontribut të punëdhënësit për ish-punonjës in për periudhën 26.9.2013–20.1.2015 dhe shumën 9.540 lekë si tatim mbi pagë. Në dispozitiv gjykata është shprehur se vendimi është i formës së prerë.

7. Për ekzekutimin e këtij vendimi gjyqësor, kërkuesi, në datën 3.3.2021, i është drejtuar shoqërisë përmbarimore “Elite Bailiff’s Office” sh.p.k., e cila në datën 4.3.2021 ka lajmëruar subjektin e interesuar për ekzekutimin vullnetar, duke përlllogaritur vlerën e përgjithshme të detyrimit prej 575.224,16 lekësh, nga e cila i duhej paguar kërkuesit shuma 261.753 lekë, tatimi mbi pagën e 16 muajve në shumën 152.640 lekë, të derdhej pranë ISSH-së kontributi i sigurimeve shoqërore në masën 16.7 % të pagës bruto për periudhën 26.9.2013–20.1.2015, të paguheshin shpenzimet gjyqësore në shumën 99.200 lekë dhe tarifa përmbarimore 61.631,16 lekë.

8. Në vijim, në datën 26.3.2021, shoqëria përmbarimore ka vendosur fillimin e ekzekutimit të detyrueshëm dhe me shkresën e datës 8.4.2021, i ka kërkuar Degës së Thesarit Tiranë vendosjen e masës së sekuestros konservative ndaj llogarisë buxhetore të subjektit të interesuar, DPM-së. Dega e Thesarit Tiranë, pasi ka njoftuar subjektin e interesuar, DPM-në, për kërkesën në fjalë, në datën 29.4.2021, ka urdhëruar bllokimin e fondeve buxhetore në artikullin nr. 602 të institucionit debitor për ekzekutimin e vendimit gjyqësor, në favor të kërkuesit si palë kreditore.

9. Në kushtet që vendimi gjyqësor nr. 232/2021, nuk po ekzekutohej as përmes procedurave të ekzekutimit të detyrueshëm, kërkuesi, në datën 21.7.2021, ka paraqitur në Gjykatën Administrative kërkesën me objekt urdhërimin e kryerjes së veprimeve të posaçme nga subjekti i interesuar, DPM-ja, për ekzekutimin e vendimit gjyqësor, titull ekzekutiv. Në këtë gjykim, subjekti i interesuar ka prapësuar se detyrimi i tatimit mbi pagë, i përlllogaritur nga shoqëria përmbarimore në shumën 152.640 lekë duhet të reduktohet në shumën 8.348 lekë, pasi kërkuesit i ishte paguar shuma e mbajtur padrejtësisht nga rekomandimi i auditit në vlerën 144.266 lekë. Gjykata Administrative, me

vendimin nr. 53, datë 26.10.2021, ka vendosur pranimin e kërkesës, duke urdhëruar subjektin e interesuar, DPM-në, që të kryejë veprimet për përfundimin e ekzekutimit për të gjitha pikat e vendimit gjyqësor brenda 1 muaji. Në dispozitivin e vendimit, gjykata është shprehur se ai ishte i formës së prerë dhe me ekzekutim të drejtpërdrejtë. Edhe pas përfundimit të afatit 1-mujor, vendimi gjyqësor në fjalë nuk u ekzekutua.

10. Në datën 17.11.2021, subjekti i interesuar, DPM-ja, ka paraqitur kërkesë në Gjykatën Administrative, me objekt sqarimin dhe interpretimin e vendimit gjyqësor nr. 232/2021, me pretendimin se tatimi mbi pagën i ishte paguar kërkuarit dhe se dispozitivi i vendimit gjyqësor nuk përputhej me arsyetimin e tij. Me vendimin nr. (80-2022-6), datë 11.1.2022, Gjykata Administrative ka vendosur pushimin e gjykimit. Në datën 27.1.2022, DPM-ja ka paraqitur ankim të veçantë në Gjykatën Administrative të Apelit. Çështja ende nuk është marrë në shqyrtim nga gjykata e apelit.

11. Në datën 3.3.2022, kërkuari ka paraqitur në Gjykatën Administrative kërkesën me objekt konstatimin e shkëljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave për ekzekutimin e vendimit gjyqësor nr. 232/2021, me pretendimin se kishte mbetur i paekzekutuar, ndonëse kishte kaluar një kohë shumë e gjatë. Sipas tij, duke qenë se prej 5 vjetësh ai përfiton pension pleqërie dhe në përcaktimin e masës së tij, nuk janë përfshirë edhe kontributet për periudhën 26.9.2013–20.1.2015, vonesa në ekzekutimin e vendimit i ka shkaktuar uljen e padrejtë të masës së pensionit.

12. Gjykata Administrative, me vendimin nr. 38, datë 7.9.2022, ka vendosur pranimin e kërkesës, duke konstatuar shkëljen e afatit të arsyeshëm 1-vjeçar në procedurën e ekzekutimit të vendimit gjyqësor nga subjekti i interesuar, DPM-ja, dhe duke njohur të drejtën e kërkuarit që, sipas neneve 399/3 dhe 399/4, paragrafi i dytë, të Kodit të Procedurës Civile (KPC), t'i drejtohet gjykatës me padi për shpërblimin e dëmit. Edhe në këtë rast, gjykata është shprehur se vendimi ishte i formës së prerë.

13. Në këto rrethana, kërkuari, në datën 10.10.2022, ka paraqitur padi në Gjykatën e Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë, me objekt shpërblimin e dëmit jopasuror në shumën 250.000 lekë të shkaktuar nga mosekzekutimi i vendimit gjyqësor nr. 232/2021 nga DPM-ja.

14. Në datën 11.4.2023 kërkuari i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankim kushtetues individual, sipas objektit. Kolegji i Gjykatës, në datën 24.5.2023, bazuar në nenin 21, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

15. Pas kalimit të çështjes për shqyrtim në seancë plenare, shoqëria përmbarimore në datën 15.5.2023 i ka kërkuar sërish Degës së Thesarit Tiranë sekuestrimin e shumës 575.224 lekë për ekzekutimin e vendimit gjyqësor nr. 232/2021 dhe pagimin e tarifave përmbarimore. Subjekti i interesuar, DPM-ja, në datën 29.6.2023 ka njoftuar me shkrim shoqërinë përmbarimore për vullnetin për të përmbushur një pjesë të detyrimit, që lidhej me interesat për vonesën e pagimit të pagave në shumën 261.753 lekë, shpenzimet gjyqësore në shumën 99.200 lekë, si dhe tarifën përmbarimore në shumën 36.000 lekë. Për këtë qëllim, ai ka nxjerrë tre urdhra në të njëjtën datë 3.7.2023, “Për njohje si kreditor në shumën 360.953 lekë”, “Për pagesë kreditori” dhe “Urdhër shpenzimi për shumën 360.953 lekë”. Po kështu, subjekti i interesuar në datën 20.6.2023, i ka kërkuar Gjykatës Administrative të Apelit përshpejtimin e gjykimit të çështjes së ndreqjes, interpretimit dhe sqarimit të vendimit gjyqësor nr. 232/2021.

16. Gjithashtu, pas kalimit të çështjes në seancë plenare, Gjykata e Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë ka përfunduar gjykimin për shpërblimin e dëmit të kërkuarit nga vonesa në ekzekutim (*shih paragrafin 13 të vendimit më sipër*). Me vendimin nr. 3416, datë 4.7.2023, gjykata ka vendosur pranimin pjesërisht të padisë, duke urdhëruar shpërblimin e dëmit të kërkuarit me 240.000 lekë. Kundër këtij vendimi ka paraqitur ankim subjekti i interesuar, DPM-ja.

17. Në datën 6.9.2023, Avokati i Popullit ka lëshuar rekomandimin me shkrim drejtuar subjektit të interesuar, DPM-së, për të përmbushur detyrimet e vendosura sipas vendimit nr. 232/2021. Në tekstin e këtij rekomandimi, Avokati i Popullit ka evidentuar se vendimi gjyqësor nuk ekzekutohet nga subjekti i interesuar, edhe pse nuk pretendohet se nuk disponon vlera në të holla për shlyerjen e detyrimeve financiare. Subjekti i interesuar, DPM-ja, i është përgjigjur me shkrim Avokatit të

Popullit në datën 18.9.2023, duke e vënë në dijeni se ka ekzekutuar një pjesë të vendimit, që lidhet me interesat për vonesën e pagimit të pagave, por është në pamundësi të ekzekutojë detyrimin që lidhet me derdhjen e kontributeve pranë ISSH-së, për dy arsye: i. DPM-ja është në pritje të vendimmarrjes së Gjykatës Administrative të Apelit në çështjen gjyqësore që lidhet me kërkesën për korrigjimin e gabimeve materiale, interpretimin dhe sqarimin e vendimit gjyqësor nr. 232/2021; ii. nëse Gjykata Administrative e Apelit vendos në favor të DPM-së, vlera e detyrimit mund të zvogëlohet dhe nëse lëvrohet një vlerë më e madhe detyrimi, institucioni e ka të pamundur të shpallë debitor kërkuuesin, i cili është pensionist.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

18. **Kërkuesi**, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se i janë cenuar:

18.1. *E drejta për ekzekutimin e vendimit gjyqësor brenda një afati të arsyeshëm*, për shkak të mosekzekutimit për më shumë se 5 vjet të vendimit gjyqësor nr. 232/2021, nga subjekti i interesuar, DPM-ja, me gjithë kërkesat dhe paditë gjyqësore të vijueshme të tij. Edhe padia për shpërblimin e dëmit nga zvarritja e ekzekutimit është në shqyrtim nga gjykata e shkallës së parë prej disa muajsh, duke tejkaluar afatin ligjor 3-mujor. Kërkuesi ka dalë në pension që në vitin 2016 dhe mosekzekutimi i vendimit i ka sjellë pasoja të rënda në caktimin e masës së pensionit.

18.2. *E drejta për të mos u diskriminuar*, për shkak të statusit të tij si ish-i përndjekur politik nga regjimi komunist. Organet e shtetit shqiptar kanë ekzekutuar shumë vendime të tjera që janë me pasoja financiare më të rënda për buxhetin e shtetit sesa vlera e përcaktuar në vendimin e çështjes së tij.

19. **Subjekti i interesuar, DPM-ja**, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar, si vijon:

19.1. Kërkuesi *nuk legjitimohet* për ngritjen e pretendimit për cenimin e *së drejtës së ekzekutimit të vendimit gjyqësor brenda afatit të arsyeshëm*, sepse nuk janë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive në dispozicion. Vendimi gjyqësor është ekzekutuar pjesërisht, ndërsa pjesa që lidhet me detyrimin për derdhjen e kontributeve dhe tatimit mbi pagë nuk mund të ekzekutohet, pasi vendimi është i paqartë dhe kërkuessit i është paguar katër herë tatimi mbi pagë. Çështja e interpretimit dhe sqarimit të vendimit gjyqësor është ende në pritje për t'u shqyrtuar nga Gjykata Administrative e Apelit, ndaj kjo e fundit është shkaku i vonesës së ekzekutimit dhe jo DPM-ja. Vendimi nuk mund të ekzekutohet, pasi nëse gjykata e apelit e sqaron vendimin, atëherë DPM-ja nuk mund ta shpallë kërkuessin debitor, duke qenë se ai është në pension.

19.2. Pretendimi për *diskriminim* nuk bazohet në asnjë provë. Ky pretendim nuk është ngritur në asnjë proces gjyqësor të zhvilluar. Nuk ka asnjë dokument ose shkresë të lëshuar nga Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, ku të jetë protokolluar një ankesë e tillë kundër DPM-së, ndaj Gjykata duhet ta thërrasë si person të tretë këtë institucion.

20. **Subjekti i interesuar, Avokatura e Shtetit**, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar, si vijon:

20.1. Kërkuesi *nuk legjitimohet* në ngritjen e pretendimit për cenimin e *së drejtës së afatit të arsyeshëm të ekzekutimit* të çështjes së tij, pasi ai e ka realizuar efektivisht këtë të drejtë përmes vendimit të Gjykatës Administrative që ia ka konstatuar të cenuar atë, si dhe përmes paraqitjes së padisë tjetër në gjykatë për kërkimin e shpërblimit të drejtë. Ky pretendim në themel është i pabazuar, pasi kërkuessit i është kthyer tatimi mbi pagën dhe DPM-ja ka kërkuar interpretimin e vendimit gjyqësor nr. 232/2021.

20.2. Pretendimi për *diskriminim*, për shkak të statusit të ish-të përndjekurit politik është haptazi i pabazuar, pasi kërkuessit nuk ka parashtruar argumente kushtetuese konkrete dhe të mjaftueshme. Ai nuk rezulton të ketë paraqitur ankim pranë Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimimin e kërkesës

21. Çështja e legjitimitetit (*locus standi*) është vlerësuar nga Gjykata si një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71, të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a, të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

22. Në lidhje me legjitimimin *ratione personae*, Gjykata vëren se sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, individ i kushtëzuar. Si i tillë, ai mund të paraqesë ankim kushtetues individual vetëm për çështje që lidhen me interesat e tij të drejtpërdrejta, duke provuar se është cenuar në të drejtat e tij kushtetuese, pra se është viktimë e një shkeljeje dhe se pasojat nga akti i kundërshtuar janë të drejtpërdrejta dhe reale për të. Kjo do të thotë se kërkuuesi duhet të provojë legjitimimin e tij si në aspektin procedural, ashtu edhe në atë substancial.

23. Gjykata ka pohuar se, në parim, statusi i “viktimës” përjashtohet vetëm nëse organet publike kanë njohur shkeljen, në mënyrë të shprehur ose në substancë, dhe më pas e kanë riparuar atë. Në lidhje me kohëzgjatjen e procedurave të gjyimit, çështja nëse kërkuuesi ka marrë shpërblim të drejtë, është një çështje e rëndësishme dhe në këtë rast vendimi gjyqësor që cakton shpërblimin e drejtë përbën korrigjim të mjaftueshëm, ndaj kërkuuesi nuk mund të pretendojë më se është viktimë e shkeljes (*shih vendimin nr. 44, datë 26.9.2023, të Gjykatës Kushtetuese*).

24. Në çështjen konkrete, subjekti i interesuar, Avokatura e Shtetit, ka kundërshtuar legjitimimin e kërkuarit me argumentin se ai nuk ka interes për të vënë në lëvizje gjykimin kushtetues, pasi me dhënien e vendimit nga Gjykata Administrative për konstatimin e shkeljes, ai e ka realizuar efektivisht të drejtën kushtetuese.

25. Gjykata konstaton se vendimi gjyqësor nr. 232/2021 ende nuk është ekzekutuar tërësisht nga subjekti i interesuar, DPM-ja. Gjykata Administrative, në datën 7.9.2022, ka konstatuar shkeljen e afatit të arsyeshëm 1-vjeçar në procedurën e ekzekutimit të këtij vendimi gjyqësor. Në vijim, kërkuuesi, në datën 10.10.2022 ka paraqitur padi në Gjykatën e Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë, me objekt shpërblimin e dëmit nga vonesa në ekzekutim. Gjykimi në shkallë të parë ka përfunduar në favor të kërkuarit në datën 4.7.2023, por subjekti i interesuar, DPM-ja, ka paraqitur ankim dhe çështja pritet të merret në shqyrtim nga gjykata e apelit. Në këto rrethana, kërkuuesi është ende në pritje të ekzekutimit të plotë të vendimit gjyqësor, si dhe të shqyrtimit të ankimit në gjykatën e apelit për dëmshpërblimin nga vonesa në ekzekutim. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se kërkuuesi nuk e ka humbur statusin e viktimës së shkeljes, ndaj legjitimohet *ratione personae*.

26. Një kriter tjetër paraprak është edhe ai për *shterimin e mjeteve juridike efektive*, i parashikuar nga nenet 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, si dhe neni 71/a, pika 1, shkronja “a”, i ligjit nr. 8577/2000, që kërkon shfrytëzimin në rrugë normale të mjeteve juridike efektive, të cilat janë të përshtatshme, të disponueshme dhe të frytshme për një çështje konkrete. Duke qenë se mjeti juridik mund të jetë i ndryshëm, në varësi të llojit të ankimit, efektiviteti i tij vlerësohet jo thjesht nga fakti që është parashikuar me ligj, por edhe nga zbatueshmëria e tij (*shih vendimin nr. 31, datë 4.10.2021, të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata ka theksuar se bazuar në nenin 42 të Kushtetutës, ajo shqyrton pretendimin kryesor që lidhet me kohëzgjatjen e gjyimit, ndërsa procedurat dhe vendimet gjyqësore që shqyrtojnë kërkesat për përsheptimin e procedurave janë në funksion pikërisht të kësaj të drejte kushtetuese dhe nuk mund të qëndrojnë në mënyrë autonome nga pretendimi kryesor. Çdo veprim ose mosveprim i organeve kompetente në fazën që lidhet me procedurat e mjetit riparues/korrigjues ka të bëjë me efektivitetin e tij në praktikë, ndaj individit nuk mund t’i kërkohej që edhe në këtë fazë të përdorë ose të shterojë mjetet juridike që parashikojnë

nenet 399/1 e vijues të KPC-së. Një qëndrim i ndryshëm do të bënte që këto mjete të humbnin qëllimin e tyre dhe do t'i vinin individit një barrë të tepruar, pasi do ta detyronin atë të fillonte procese gjyqësore për të siguruar shpejtësinë dhe efektivitetin e një mjeti që në vetvete ka për qëllim përshpejtimin dhe parandalimin e shkeljes së kohëzgjatjes së paarsyeshme të procesit gjyqësor (*shih vendimin nr. 44, datë 26.9.2023, të Gjykatës Kushtetuese*).

27. Në çështjen konkrete, kërkuesi ka parashtruar se ka përdorur të gjitha mjetet juridike në dispozicion, duke hapur disa procese gjyqësore dhe ende nuk i është ekzekutuar e drejta e fituar me vendim gjyqësor përfundimtar, duke evidentuar se zvarritja ka ndodhur për shkak të statusit të tij si ish-i përndjekur politik. Subjekti i interesuar, DPM-ja, ka prapësuar se kërkuesi nuk ka shteruar të gjitha mjetet në dispozicion për pretendimin që lidhet me kohëzgjatjen e procedurës së ekzekutimit, pasi çështja e sqarimit dhe interpretimit të vendimit gjyqësor nr. 232/2021 është në pritje për t'u shqyrtuar nga gjykata e apelit. Lidhur me pretendimin për diskriminim, të dyja subjektet e interesuara kanë prapësuar se kërkuesi nuk i ka shteruar mjetet juridike efektive, pasi ai nuk i është drejtuar paraprakisht Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi.

28. Gjykata konstaton se midis palëve janë zhvilluar gjashtë procese gjyqësore, të cilat kanë në thelbin e tyre zgjidhjen e padrejtë të marrëdhënies së punësimit dhe shpërblimin e dëmit të shkaktuar kërkuetit: i. procesi gjyqësor për zgjidhjen e padrejtë të punësimit dhe shpërblimin e dëmit; ii. procesi gjyqësor për kthimin e shumës të mbajtur padrejtësisht nga punëdhënësi në ekzekutimin e vendimit për shpërblimin e dëmit nga zgjidhja e padrejtë e punësimit; iii. procesi gjyqësor për shpërblimin e dëmit nga vonesa dhe ekzekutimi i paplotë i vendimit për shpërblimin e dëmit nga zgjidhja e padrejtë e punësimit, proces i cili ka përfunduar me vendimin nr. 232/2021; iv. procesi gjyqësor për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm të ekzekutimit të vendimit gjyqësor nr. 232/2021; v. procesi gjyqësor për shpërblimin e dëmit nga shkelja e afatit të arsyeshëm të ekzekutimit të vendimit gjyqësor nr. 232/2021; vi. procesi gjyqësor për sqarimin dhe interpretimin e vendimit gjyqësor nr. 232/2021. Pesë prej këtyre proceseve janë vënë në lëvizje nga kërkuesi, ndërsa procesi i gjashtë është vënë në lëvizje nga subjekti i interesuar, DPM-ja. Ky proces i fundit nuk është një mjet i zakonshëm ankimi, në kuptimin e detyrimit që ka individ për të shteruar mjetet juridike në dispozicion. Po kështu, Gjykata vëren se kërkuesi ka vënë në lëvizje edhe Avokatin e Popullit, i cili ka rekomanduar zyrtarisht ekzekutimin e vendimit gjyqësor nr. 232/2021. Duke mbajtur në konsideratë tërësinë e këtyre rrethanave, Gjykata çmon se, në rastin konkret, kërkuesi e ka përmbushur kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive në dispozicion lidhur me pretendimin për kohëzgjatjen e procedurave të ekzekutimit të vendimit gjyqësor.

29. Për sa i takon pretendimit për diskriminim, Gjykata vëren se Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi është person juridik publik, që organizohet dhe funksionon në bazë të ligjit nr. 10221, datë 4.2.2010, "Për mbrojtjen nga diskriminimi", të ndryshuar, për të siguruar mbrojtjen efektive nga diskriminimi dhe nga çdo formë sjelljeje që nxit diskriminimin (*nenet 2 dhe 21*). Në përputhje me qëllimin e tij, ligji parashikon se paraqitja e ankimit përpara komisionerit nuk është kusht për të ngritur një kërkesëpadi dhe nuk përbën pengesë për personin e dëmtuar t'i drejtohet gjykatës ose organeve të ndjekjes penale (*neni 34, pika 2*). Nga ana tjetër, Gjykata, duke mbajtur në konsideratë se kërkuesi ka qenë palë ndërgjyqëse në gjashtë procese gjyqësore, katër prej të cilave lidhen me vonesën në ekzekutim, çmon se detyrimi për t'u mbrojtur nga diskriminimi përmes një padie të re në gjykatat e juridiksionit të zakonshëm do të ishte barrë dhe formalizëm i tepruar në ngarkim të tij, në kontekstin e mbrojtjes së të drejtave themelore. Në këtë situatë, Gjykata vlerëson se prapësimi i subjekteve të interesuara nuk qëndron, ndaj ankimi i kërkuetit e plotëson kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive në dispozicion edhe për këtë pretendim¹.

¹ Gjyqtarët Elsa Toska, Sandër Beci dhe Ilir Toska votuan për mosshqyrtimin në themel të pretendimit për cenimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit, me argumentin e mosshterimit pranë gjykatave të zakonshme. Ligji nr. 10221, datë 4.2.2010, "Për mbrojtjen nga diskriminimi", i ndryshuar garanton edhe të drejtën e ankimit në gjykatë të individit që ka pësuar diskriminim, proces në të cilin palët, në respektim të parimit të kontradiktoritetit dhe në përputhje me barrën e të provuarit, paraqesin prova mbi të cilat bazojnë pretendimet e tyre. Në këtë kuptim, për ankimin kushtetues individual,

30. Në lidhje me verifikimin e kriterit *ratione temporis*, Gjykata vë në dukje se sipas nenit 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, kërkesa paraqitet brenda afatit ligjor 4-mujor nga konstatimi i cenimit. Gjykata ka pohuar se në rastet kur është e qartë se kërkuksi nuk ka një mjet juridik efektiv në dispozicion, afati për t’iu drejtuar asaj fillon nga data e aktit të kundërshtuar ose data në të cilën ai është prekur drejtpërdrejt ose ka marrë dijeni për efektet negative të aktit. Për më tepër, kur shkelja e pretenduar përbën një situatë të vazhdueshme kundër së cilës nuk ka mjete juridike të brendshme, afati i ankimit fillon të ecë vetëm kur kjo situatë përfundon. Për sa kohë që situata vazhdon, rregulli i afatit ligjor 4-mujor nuk është i zbatueshëm. Megjithatë, një situatë e vazhdueshme nuk mund të shtyjë për një kohë të pacaktuar zbatimin e afatit të paraqitjes së kërkesës, pasi individit ka edhe detyrimin për të treguar kujdesin e duhur dhe të ndërmarrë nismën e ankimit për dështimin e vazhdueshëm të organeve të pushtetit publik për të përmbushur disa prej detyrimeve të tij (*shih vendimin nr. 44, datë 26.9.2023, të Gjykatës Kushtetuese*).

31. Në çështjen konkrete, Gjykata konstaton se kërkuksi e ka paraqitur ankimin kushtetues individual në datën 11.4.2023, kohë në të cilën vendimi gjyqësor nr. 232/2021 ishte ende i paekzekutuar, ndërsa gjykimi për kërkesën për dëmshpërblim nga vonesa në ekzekutim nuk kishte përfunduar në shkallë të parë, edhe pse kishte kaluar afati ligjor 3-mujor. Gjykimi në shkallë të parë ka përfunduar pas 9 muajve, në datën 4.7.2023, ndërsa subjekti i interesuar, DPM-ja, e ka apeluar atë. Këto fakte ndodhën pasi ishte vendosur kalimi i çështjes së ankimit kushtetues individual për shqyrtim në seancë plenare. Në këto rrethana, Gjykata çmon se situata e shkeljes ka natyrë vazhduese dhe se kërkuksi ka treguar kujdesin e duhur për të kundërshtuar mosveprimin e autoriteteve publike, ndaj ai legjitimohet edhe *ratione temporis* për vënien në lëvizje të gjykimit kushtetues.

32. Në drejtim të legjitimitetit *ratione materiae*, kërkuksi ka ngritur pretendime për cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor si rezultat i mosekzekutimit të vendimit gjyqësor nr. 232/2021, si dhe për diskriminimin e tij në procedurën e ekzekutimit të këtij vendimi për shkak të statusit të ish-të përndjekurit politik.

33. Për sa i takon pretendimit për diskriminimin, Gjykata vëren se kërkuksi nuk ka paraqitur ndonjë provë, por është mjaftuar me argumentin se organet e shtetit shqiptar kanë ekzekutuar shumë vendime të tjera që janë me pasoja financiare më të rënda për buxhetin e shtetit sesa vlera e përcaktuar në vendimin e çështjes së tij. Gjykata thekson se në gjykimin kushtetues zbatohet parimi i përgjithshëm i së drejtës, sipas të cilit kërkuksi ka barrën e provës për të provuar pretendimin e tij. Për këtë qëllim, ligji nr. 8577/2000, në nenet 27, pika 2, shkronja “dh” dhe 43/b, pika 1, shkronja “c”, të tij, i jep të drejtën kërkuksit të paraqesë prova në gjykimin kushtetues, pa pengesa procedurale dhe pa iu dhënë vlerë provuese të paracaktuar ndonjë prej provave. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se kërkuksi nuk ka arritur të provojë se ai është trajtuar në mënyrë të ndryshme nga individë të tjerë në situatë të ngjashme me të, ndaj pretendimi i tij për diskriminimin është haptazi i pabazuar dhe nuk mund të merret në shqyrtim. Mbi bazën e këtij arsytimi, Gjykata çmon se është e pabazuar edhe kërkesa procedurale e subjektit të interesuar, DPM-së, për të thirrur në gjykim Komisionerin për Mbrojtjen nga Diskriminimi.

34. Në lidhje me pretendimin për mosekzekutimin e vendimit gjyqësor, Gjykata konstaton se në thelb të tij qëndron argumenti se, ndonëse ai i ka shteruar formalisht në gjykatat e juridiksionit të zakonshëm mjetet juridike për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm për ekzekutimin e vendimit gjyqësor, ato nuk kanë rezultuar efektive për t’i mundësuar realizimin e së drejtës së tij për të përfituar tërësisht shumat e përcaktuara në vendimin gjyqësor përfundimtar nr. 232/2021. Ky

në respektim të nenit 131, shkronja “P”, të Kushtetutës, Gjykata duhet të mbajë parasysh se gjykimi kushtetues vjen pas gjykimit të zakonshëm si gjykim subsidiar. Në këtë kontekst, kërkuksi në ankimin kushtetues individual duhet të parashtrijë pretendimet jo vetëm në formë, por edhe në substancë para gjykatave të zakonshme, me qëllim plotësimin e kriterit të shterimit të mjetit efektiv. Fakti që kërkuksi ka vënë në lëvizje disa procese gjyqësore për mosmarrëveshje të ndryshme nga ajo për diskriminimin, nuk mund të interpretohet se ai ka shteruar mjetet juridike efektive në dispozicion në lidhje me pretendimin për cenimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit.

pretendim lidhet me të drejtën e procesit të rregullt ligjor, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës dhe, si i tillë, hyn në juridiksionin kushtetues. Gjykata, duke u bazuar edhe në mënyrën se si është parashtruar pretendimi i kërkuarit, vlerëson ta shqyrtojë atë në këndvështrim të së drejtës për ekzekutimin e vendimit gjyqësor brenda një afati të arsyeshëm.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për cenimin e së drejtës për ekzekutimin e vendimit gjyqësor brenda një afati të arsyeshëm

35. Kërkuarisi ka pretenduar se DPM-ja, në bazë të vendimit nr. 232/2021, të Gjykatës Administrative, kishte detyrimin që të paguante interesat për pagimin me vonesë të pagës së 16 muajve, si dhe detyrimin për të derdhur kontributet përkatëse për sigurimet shoqërore. Ndonëse kërkuarisi ndoqi procedurat e ekzekutimit të detyrueshëm, duke vënë në lëvizje shërbimin përmbarrimor dhe gjykatën, vendimi mbeti i paekzekutuar, duke i sjellë atij pasoja në përfitimin e një mase të ulët pensioni.

36. Subjekti i interesuar, DPM-ja, ka prapësuar se pretendimi për kohëzgjatjen e paarsyeshme të ekzekutimit është i pabazuar, pasi nga detyrimi i vendimit gjyqësor nr. 232/2021, tashmë ka mbetur pa u ekzekutuar vetëm pjesa që lidhet me kontributet shoqërore dhe tatimin mbi pagën, por kjo pjesë detyrimi nuk mund të ekzekutohet për shkak se DPM-ja e ka paguar kërkuarisen me 144.266 lekë me urdhrin e shpenzimit të datës 17.11.2017, në ekzekutim të vendimit gjyqësor që ka shpallur të pavlefshme mbajtjen e kësaj shume sipas rekomandimit të auditit. Sipas tij, për këtë pjesë të detyrimit, pritet përfundimi i procesit gjyqësor për sqarimin dhe interpretimin e vendimit gjyqësor, proces i cili tashmë është në shkallë të dytë.

37. Në të njëjtën linjë, edhe subjekti tjetër i interesuar, Avokatura e Shtetit, ka prapësuar se prej vendimit gjyqësor ka mbetur pa u ekzekutuar vetëm pjesa që lidhet me kontributet shoqërore, detyrim i cili i është paguar kërkuarisi më herët nga DPM-ja.

38. Neni 42 i Kushtetutës parashikon, ndër të tjera, se kushdo për mbrojtjen e të drejtave të tij kushtetues dhe ligjorë, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë, ndërsa neni 142, pika 3, i Kushtetutës detyron organet e shtetit të ekzekutojnë vendimet gjyqësore.

39. Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ) ka theksuar se aksesimi në gjykatë do të ishte iluziv nëse sistemi ligjor i brendshëm do të lejonte që një vendim gjyqësor përfundimtar të mos ekzekutohet. Ekzekutimi i vendimit të dhënë nga gjykata duhet të konsiderohet si pjesë integrale e gjykimit për qëllimet e nenit 6 të KEDNJ-së (*shih vendimin e GJEDNJ-së Qufaj co sh.p.k. kundër Shqipërisë*, § 38, datë 18 nëntor 2004).

40. Mbi bazën e kësaj jurisprudence, Gjykata ka theksuar se parimet kushtetuese lidhur me procesin e rregullt ligjor, për të cilin bën fjalë neni 42 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së, si dhe detyrimi për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore, të parashikuara në nenin 142, pika 3, të Kushtetutës, nënvizojnë faktin se çdo qytetar, i cili i drejtohet një gjykate kompetente për realizimin e një të drejte, nuk mund të presë pa kufij për realizimin e saj (*shih vendimet nr. 4, datë 20.2.2013; nr. 6, datë 6.3.2009; nr. 1, datë 19.1.2009, të Gjykatës Kushtetuese*). Ekzekutimi brenda një afati të arsyeshëm i një vendimi të formës së prerë të gjykatës duhet konsideruar si pjesë përbërëse e së drejtës për një proces të rregullt ligjor. Ai përbën një element thelbësor të shtetit të së drejtës e të vetë nocionit të gjykimit të drejtë. Asnjë organ shtetëror nuk mund të vërë në diskutim drejtësinë e vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Çdo organ shtetëror detyrohet të marrë masat përkatëse për zbatimin e tyre (*shih vendimet nr. 25, datë 27.3.2017; nr. 1, datë 21.1.2016; nr. 35, datë 27.10.2010, të Gjykatës Kushtetuese*).

41. Ekzekutimi i vendimit të formës së prerë të gjykatës konsiderohet si faza përfundimtare e realizimit të një të drejte të fituar gjyqësisht. Vetëm pas realizimit të kësaj faze mund të konsiderohet se individit e ka vendosur plotësisht në vend të drejtën e tij të fituar. Procesi i vendosjes në vend të një të drejte të shkelur përfshin jo vetëm vendimmarrjen e gjykatave, por edhe veprimet konkrete të organeve përgjegjëse të ngarkuara me ekzekutimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Gjykata ka rikonfirmuar qëndrimin se në një çështje që përfshin përcaktimin e një të drejte civile,

kohëzgjatja e procedurave normalisht llogaritet nga momenti i fillimit të procedurës gjyqësore deri në momentin kur jepet vendimi dhe ekzekutohet ai. Faza ekzekutive konsiderohet si fazë e mëtejshme e të njëjtit proces. Gjithashtu, Gjykata, duke u mbështetur edhe në jurisprudencën e GJEDNJ-së, është shprehur se kohëzgjatja e arsyeshme e procedimeve duhet të vlerësohet nën dritën e rrethanave të çështjes dhe duke marrë në konsideratë kompleksitetin e çështjes, sjelljen e kërkuarit dhe të autoriteteve përkatëse, si dhe interesin e kërkuarit (*shih vendimet nr. 14, datë 15.4.2010; nr. 8, datë 23.3.2010; nr. 9, datë 1.4.2009, të Gjykatës Kushtetuese*).

i. Kompleksiteti i çështjes

42. Çështja në shqyrtim ka si objekt ekzekutimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 232/2021, të Gjykatës Administrative, me të cilin është vendosur detyrimi i subjektit të interesuar, DPM-së, t'i paguajë kërkuarit shumën 261.753 lekë si interes për vonesën në pagimin e pagës së 16 muajve, si dhe të derdhë në llogarinë e ISSH-së shumën 15.932 lekë si kontribut të punëdhënësit për ish-punonjës in për periudhën 26.9.2013–20.1.2015 dhe shumën 9.540 lekë si tatim mbi pagë. Ky detyrim është caktuar si dëm i shkaktuar nga marrëdhënia e punësimit të kërkuarit, e ndërprerë në shkelje të ligjit, për të cilin midis kërkuarit dhe subjektit të interesuar, DPM-së, ishin zhvilluar më parë dy procese gjyqësore, të zgjidhura në favor të tij.

43. Gjykata çmon se nga shqyrtimi i dokumenteve të paraqitura, çështja konkrete nuk paraqet rrethana të veçanta ose kompleksitet që mund të justifikojë një vonesë në ekzekutimin e vendimit, ndaj vlerësimi i sjelljes së kërkuarit dhe i autoriteteve publike, si dhe i interesit të tij është me rëndësi në këtë kontekst.

ii. Sjellja e kërkuarit

44. Kohëzgjatja për të ekzekutuar vendimet gjyqësore të formës së prerë është vlerësuar nga Gjykata si thelbësore për të përcaktuar nëse ndodhemi përpara tejkalimit të afateve të arsyeshme. Ky element lidhet edhe me veprimet ose mosveprimet e kërkuarit, të cilat mund të kenë çuar në moszekutimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë nga autoritetet e caktuara nga ligji (*shih vendimin nr. 25, datë 27.3.2017, të Gjykatës Kushtetuese*).

45. Në çështjen konkrete, Gjykata vlerëson se kërkuari nuk është bërë pengesë për realizimin e procesit të ekzekutimit të vendimit gjyqësor përfundimtar. Ai ka vepruar në përputhje me të drejtat e tij procedurale, duke përdorur të gjitha mjetet ligjore në dispozicion të tij për rivendosjen e së drejtës së cenuar. Lidhur me afatet kohore, vendimi gjyqësor përfundimtar është dhënë në datën 1.2.2021 dhe për ekzekutimin e tij, kërkuari, në datën 3.3.2021, i është drejtuar shoqërisë përmbarimore private. Ndonëse subjekti i interesuar është njoftuar për ekzekutimin vullnetar në datën 4.3.2021, vendimi mbeti i paekzekutuar në të gjitha pjesët e tij deri në datën 3.7.2023. Përgjatë kësaj periudhe, kërkuari i është drejtuar edhe tre herë të tjera gjykatave të zakonshme për të detyruar gjyqësisht DPM-në për ekzekutimin e vendimit, për konstatimin e shkeljes së afatit të ekzekutimit të vendimit dhe për shpërblimin e dëmit. Subjekti i interesuar ka ekzekutuar pjesërisht detyrimin vetëm pas njoftimit nga Gjykata se çështja e kërkuarit kishte kaluar për shqyrtim në seancë plenare.

46. Për sa më sipër, Gjykata vlerëson se kërkuari ka vepruar në përputhje me të drejtat e tij procedurale për të rivendosur të drejtën e cenuar.

iii. Sjellja e autoriteteve

47. Gjykata në jurisprudencën e saj është shprehur se i takon debitorit të gjejë një mundësi zgjidhjeje sa më të përshtatshme, me qëllim vënien në vend të së drejtës së kreditorit. Autoritetet shtetërore nuk mund të justifikohen me pamundësinë për të mos respektuar një detyrim që vjen nga një vendim gjyqësor, por duhet të përpiqen me të gjitha mjetet dhe mundësitë që kanë në dispozicion për ta zbatuar atë (*shih vendimet nr. 4, datë 20.2.2013; nr. 10, datë 1.3.2012; nr. 2, datë 1.2.2011, të Gjykatës Kushtetuese*).

48. Gjykata konstaton se duke filluar nga data 1.2.2021, kur është nxjerrë vendimi i formës së prerë, ka pasur një korrespondencë të gjatë midis kërkuarit, shoqërisë përmbarimore dhe autoriteteve shtetërore. Shoqëria përmbarimore i ka dërguar shkresa në vazhdimësi DPM-së, duke lëshuar edhe urdhra për bllokimin e llogarive të saj, megjithatë vendimi ka mbetur i paekzekutuar.

Gjatë gjithë kësaj kohe nga ana e palës debitore, konkretisht DPM-së, si palë e paditur gjatë procesit gjyqësor, nuk është marrë asnjë masë konkrete për të ekzekutuar vendimin gjyqësor të formës së prerë. Përkundrazi, subjekti i interesuar, DPM-ja, ka kryer veprime aktive për të penguar ekzekutimin, siç janë: i. paraqitja e kërkesës për sqarim dhe interpretim vendimi, gjykim i cili është pushuar në shkallë të parë për shkak të mosparaqitjes në gjykim të subjektit të interesuar; ii. ankim ndaj vendimit gjyqësor të pushimit; iii. ankim ndaj vendimit gjyqësor të shkallës së parë për dëmshpërblimin e kërkuar nga vonesa në ekzekutim. Subjekti i interesuar debitor është vënë në lëvizje dhe ka përmbushur një pjesë të detyrimit vetëm në datën 3.7.2023, pasi është njoftuar që çështja e kërkuar kishte kaluar për shqyrtim në seancë plenare. Konkretisht, në datën 3.7.2023, ai ka përmbushur një pjesë të detyrimit, duke lënë pa ekzekutuar detyrimin për derdhjen e kontributeve shoqërore dhe tatimin mbi pagë, detyrim i cili ka efekt të drejtpërdrejtë në masën e pensionit të kërkuar.

49. Për sa më lart, Gjykata çmon se është detyrim i debitorit, në cilësinë e një institucioni shtetëror, pjesë e pushtetit ekzekutiv, të gjejë mundësitë e duhura për të ekzekutuar detyrimin sipas vendimit gjyqësor dhe jo të paraqesë pengesa.

iv. Rëndësia e asaj çfarë rrezikon kërkuar

50. Kërkuar pretendon se ai ka statusin e ish-të përndjekurit politik dhe se vonesa në ekzekutimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë lidhet drejtpërdrejt me masën e pensionit që ai përfiton, duke parashtruar se ka dalë në pension që në vitin 2016.

51. Gjykata vëren se interesi i kërkuar dhe rreziku që sjell tejzgjatja e procedurave për të, përbën një aspekt të rëndësishëm të vlerësimit të kohëzgjatjes së arsyeshme të procedurave të ekzekutimit. E drejta e pensionit dhe masa e tij përbën një interes vetjak dhe jetësor, ndaj një çështje e tillë duhet të trajtohet me përparësi dhe shpejtësi të veçantë. Për më tepër, në rastet e individëve me statusin e ish-të përndjekurve politikë dhe të dënuar padrejtësisht, veprimet e autoriteteve shtetërore, në përmbushje të detyrimeve ligjore dhe ushtrimit të kompetencave të tyre, duhet të jenë të atilla që të krijojnë lehtësi dhe thjeshtësi për këta individë, me qëllim rehabilitimin dhe riintegrimin e plotë të tyre në shoqëri. Për rrjedhojë, çështja konkrete është e një natyre të tillë, që interesi i kërkuar, rrezikohet në një shkallë të konsiderueshme nga çdo ditë vonese e ekzekutimit të vendimit gjyqësor.

52. Në përfundim, Gjykata konstaton se kërkuar i është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor, e parashikuar nga neni 42 i Kushtetutës dhe neni 6, pika 1, i KEDNJ-së, si rrjedhojë e mosekzekutimit nga autoritetet e ngarkuara nga ligji dhe brenda një afati të arsyeshëm të vendimit gjyqësor përfundimtar.

53. Në përfundim, Gjykata vlerëson se ankimi kushtetues individual i kërkuar, sipas arsytimit të mësipërm, është i bazuar, ndaj duhet pranuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, si dhe neneve 71, 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, me shumicë votash,

VENDOSI:

1. Pranimin pjesërisht të kërkesës.
2. Konstatimin e cenimit të së drejtës për proces të rregullt ligjor në aspektin e së drejtës për ekzekutimin e vendimit të gjykatës brenda afatit të arsyeshëm.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 30.11.2023.

Shpallur më 29.12.2023.

Kryetare: Holta Zaçaj
Anëtarë: Elsa Toska, Fiona Papajorgji, Genti Ibrahim, Marsida Xhaferllari, Sandër Beci, Sonila Bejtja, Marjana Semini
Anëtarë kundër: Ilir Toska

MENDIM PAKICE

1. Në gjykimin kushtetues të çështjes nr. 2 (D) 2023 të Regjistrit Themeltar, që i përket kërkuesit Durim Grabova, me objekt: *“1. Konstatimi i cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosekzekutimit të vendimit nr. 232, datë 1.2.2021, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë. 2. Konstatimi i cenimit të së drejtës për të mos u diskriminuar, si pasojë e statusit të të përndjekurit politik nga regjimi komunist”*, unë gjyqtari në pakicë ndaj qëndrim të ndryshëm nga shumica për sa i përket kërkimit të parë të pranuar. Në vlerësimin tim, kërkuesi nuk legjitimohet *ratione personae* për sa i përket kërkimit për konstatimin e cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosekzekutimit të vendimit nr. 232/2021, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, ndaj për këtë shkak kërkesa duhet të rrëzohej edhe në lidhje me këtë kërkim.

2. Duke iu referuar rrethanave të kësaj çështjeje, rezulton se procesi kushtetues në fjalë, i vënë në lëvizje nga kërkuesi, ka të bëjë me procesin gjyqësor të nisur po prej tij në gjykatat e zakonshme për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave për ekzekutimin e vendimit nr. 232/2021, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, me të cilin është vendosur pranimi i padisë, duke detyruar subjektin e interesuar, DPM-në, që t'i paguajë kërkuesit shumën 261.753 lekë si interesa për vonesën në pagimin e pagës së 16 muajve, si dhe të derdhë në llogarinë e Institutit të Sigurimeve Shoqërore shumën 15.932 lekë, si kontribut të punëdhënësit për ish-punonjësin për periudhën 26.9.2013–20.1.2015 dhe shumën 9.540 lekë, si tatim mbi pagë. Në lidhje me këtë kërkesë, me vendimin nr. 38, datë 7.9.2022, Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë ka konstatuar shkeljen e afatit të arsyeshëm 1-vjeçar në procedurën e ekzekutimit të vendimit gjyqësor nr. 232/2021 nga debitori, çka i ka dhënë të drejtë kërkuesit, në zbatim të nenit 399/4, paragrafi i dytë, të KPC-së, që të paraqiste kërkesëpadi për shpërblimin e dëmit si rezultat i vonesës në ekzekutim.

3. Kërkuesi i është drejtuar gjykatës së shkallës së parë me kërkesëpadinë e datës 10.10.2022, me objekt shpërblimin e dëmit jopasuror në shumën 250.000 lekë të shkaktuar nga mosekzekutimi i vendimit gjyqësor të formës së prerë. Pasi ka pritur vendimin në fjalë, me kërkesën e datës 11.4.2023, kërkuesi i është drejtuar Gjykatës me kërkesë për konstatimin e cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor, mbi të njëjtin shkak, pra mosekzekutimin e vendimit gjyqësor nr. 232/2021.

4. Ndërkohë që çështja ishte për shqyrtim në Gjykatë dhe ishte vendosur kalimi i saj për shqyrtim në seancë plenare, Gjykata e Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë ka përfunduar gjykimin për shpërblimin e dëmit të kërkuesit nga vonesa në ekzekutim dhe me vendimin nr. 3416, datë 4.7.2023, ka vendosur pranimin pjesërisht të padisë, duke urdhëruar shpërblimin e tij në shumën 240.000 lekë. Kjo çështje, mbi bazën e ankimit të subjektit të interesuar, DPM-së, është në pritje të gjykohet në gjykatën e apelit.

5. Nga ana tjetër, gjatë gjykimit ka rezultuar edhe se procedura e ekzekutimit të vendimit gjyqësor nr. 232/2021 ka vijuar dhe në datën 3.7.2023 DPM-ja (debitori) ka përmbushur detyrimin për shumën 360.953 lekë, që përfshinte interesat për vonesën e pagimit të pagave në shumën 261.753 lekë, shpenzimet gjyqësore në shumën 99.200 lekë, si dhe tarifën përmbartimore në shumën 36.000 lekë. Po kështu, DPM-ja, në datën 20.6.2023, i ka kërkuar Gjykatës Administrative të Apelit përshpejtimin e gjykimit të çështjes të vënë në lëvizje nga ajo për ndreqjen, interpretimin dhe sqarimin e vendimit gjyqësor nr. 232/2021, në lidhje me disponimin për derdhjen e tatimit mbi pagën, që, sipas atij subjekti, është e vetmja arsye për të cilin nuk ekzekuton tërësisht vendimin gjyqësor. Sipas subjektit të interesuar, kërkuesit i është kthyer tatimi i mbajtur mbi pagën (në zbatim

të vendimit nr. 2335, datë 25.5.2017, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë), çka pranohej edhe në arsyetimin e vendimit gjyqësor, por se në dispozitiv përcaktohej detyrimi në shumën 9.540 lekë, ndërkohë që nga përmbaruesi gjyqësor kërkohej përmbushja sërish e një detyrimi të tillë në shumën 152.640 lekë. Nga ana tjetër, sipas subjektit të interesuar, në funksion të ekzekutimit të vendimit gjyqësor nr. 232/2021, për sa i përket derdhjes së kontributeve të sigurimeve shoqërore, atij do t'i duhej të derdhte për llogari të kërkuarit edhe tatimin mbi pagën për periudhën 16-mujore, pasi sistemi informatik tatimor nuk të linte të veproje ndryshe. Në një situatë të tillë, shuma që do t'i paguhej kërkuarit do ishte më e madhe se detyrimi sipas vendimit gjyqësor nr. 232/2021, ndërkohë që rikuperimi i saj nga kërkuari do të ishte i pamundur për sa kohë që tashmë ai është në pension.

6. Në lidhje me kërkimin e parë të ankimit kushtetues, kërkuari ka pretenduar se i është cenuar *e drejta për ekzekutimin e vendimit gjyqësor brenda një afati të arsyeshëm*, për shkak se, duke qenë se ka mbi 5 vjet që ka dalë në pension pleqërie, vonesa në ekzekutimin e vendimit gjyqësor nr. 232/2021 nga subjekti i interesuar, DPM-ja, me gjithë kërkesat dhe paditë gjyqësore të vijueshme të tij, i ka shkaktuar një dëm financiar të drejtpërdrejtë, përveçse një dëm në llogaritjen e masës së pensionit të pleqërisë. Edhe padia e tij për shpërblimin e dëmit nga zvarritja e ekzekutimit është në shqyrtim nga gjykata e shkallës së parë prej disa muajsh, duke tejkaluar afatin ligjor 3-mujor.

7. Në lidhje me legjitimitimin e kërkuarit, shumica ka vlerësuar se: *i.* plotësohet kriteri i shterimit të mjeteve juridike në dispozicion (*shih paragrafin 28 të vendimit*); *ii.* legjitimohet *ratione temporis*, për shkak se kërkesa është paraqitur në një kohë kur vendimi gjyqësor nr. 232/2021, ishte ende i paekzekutuar, ndërsa gjykimi i padisë për dëmshpërblim nga vonesa në ekzekutim nuk kishte përfunduar në shkallë të parë edhe pse kishte kaluar afati ligjor 3-mujor, çka e bënte me natyrë vazhduese situatën e shkeljes së pretenduar të së drejtës për ekzekutim brenda një afati të arsyeshëm (*shih paragrafin 31 të vendimit*); *iii.* legjitimohet *ratione materiae* për shkak se mjetet juridike të përdorura nga ai për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm për ekzekutimin e vendimit gjyqësor, nuk kanë rezultuar efektive për t'i mundësuar realizimin e së drejtës së tij për të përfituar tërësisht shumën e përcaktuar në vendimin gjyqësor përfundimtar nr. 232/2021 (*shih paragrafin 34 të vendimit*). Pasi ka shqyrtuar themelin e pretendimeve të kërkuarit, shumica ka arritur në përfundimin se është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor si rrjedhojë e mosëkzekutimit nga autoritetet e ngarkuara nga ligji dhe brenda një afati të arsyeshëm të vendimit gjyqësor përfundimtar (*shih paragrafin 52 të vendimit*), duke disponuar për: “Konstatimin e cenimit të së drejtës për proces të rregullt ligjor në aspektin e së drejtës për ekzekutimin e vendimit të gjykatës brenda afatit të arsyeshëm”.

8. Në drejtim të legjitimitimit *ratione personae* shumica ka pranuar se kërkuari nuk e ka humbur statusin e “viktimës” për sa kohë ai është ende në pritje të: *i.* ekzekutimit të plotë të vendimit gjyqësor dhe *ii.* shqyrtimit të ankimit në gjykatën e apelit për dëmshpërblimin nga vonesa në ekzekutim (*shih paragrafin 25 të vendimit*).

9. Duke ju referuar pretendimeve të kërkuarit evidentohen dy shkaqe të ndryshme mbi të cilat ai mbështet kërkesën. I pari lidhet me mosëkzekutimin e një vendimi gjyqësor të formës së prerë të dhënë në favor të tij, duke përcaktuar detyrime për palën debitore, kurse shkak tjetër lidhet me mosshqyrtimin e kërkesës për dëmshpërblim për vonesën e konstatuar tashmë, pretendim ky që në jurisprudencën kushtetuese është trajtuar në këndvështrim të efektivitetit të mjeteve të reja procedurale të KPC-së (*shih vendimin nr. 44, datë 26.9.2023, të Gjykatës Kushtetuese - çështja Zaro nr. 3*). Pikërisht në përputhje me këtë vendim shumica ka bazuar dhe justifikuar legjitimitimin e kërkuarit në çështjen konkrete, por që në vlerësimin tim i ka dhënë kuptim të ndryshëm asaj që ka synuar Gjykata të trajtojë në atë rast specifik. Në atë vendim Gjykata u ndal në mënyrë më të detajuar, bazuar edhe në jurisprudencën e GJEDNJ-së, në përcaktimin e konceptit të “viktimës” në drejtim të legjitimitimit *ratione personae*, pra të interesit të drejtpërdrejtë për të filluar një gjykim kushtetues. Kjo sepse, edhe pse procesi gjyqësor i konstatimit të cenimit dhe i dëmshpërblimit në gjykatën e shkallës së parë kishte përfunduar, për sa kohë që çështja ishte ende në gjykatën e apelit, kërkuarja, pavarësisht se i ishte njohur e drejta për t'u dëmshpërblyer, nuk kishte përfituar shumën konkrete që synonte riparimin e shkeljes. Për rrjedhojë, në atë çështje u shtrua për shqyrtim efektiviteti i mjetit për sa

kohë që për gjykimin në apel dispozita procedurale nuk kishte një afat të përcaktuar për përfundimin e tij, ndërkohë që gjykatat jepnin një interpretim të ndryshëm nga ai për afatin e gjykimit në shkallë të parë.

10. Në rastin konkret, edhe pse kërkuesi ka parashtruar një shkak të tillë, çështja nuk rezulton të jetë trajtuar nga shumica në këtë drejtim, por ajo ka analizuar kriteret që përcaktojnë kohëzgjatjen e procesit gjyqësor dhe të ekzekutimit të vendimit. Në vlerësimin tim, në këtë rast organet publike kanë njohur shkeljen, në mënyrë të shprehur dhe në substancë, dhe e kanë riparuar atë duke njohur edhe dëmshpërblimin përkatës, masa e të cilit përbën korrigjim të mjaftueshëm për kërkuenin në lidhje me shkeljen e konstatuar. Për më tepër, edhe vendimi gjyqësor nuk rezulton të mos jetë ekzekutuar tërësisht, por pjesërisht nga ana e debitorit, dhe ka të bëjë me një pjesë për të cilin ai pretendon se është shlyer tashmë, ndaj ka kërkuar nga gjykata e zakonshme interpretimin e vendimit, ashtu edhe përshpejtimin e procedurave për këtë shkak. Konstatoj se përgjatë proceseve gjyqësore, kërkuesi ka vënë edhe më parë Gjykatën në lëvizje me kërkesë për konstatimin e cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor, si pasojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 79, datë 13.12.2013, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë (për rikthimin në detyrë dhe pagimin e pagave deri në momentin e rikthimit). Me vendimin nr. 41, datë 25.6.2015, Gjykata, e cila në atë kohë kishte juridiksion të shqyrtonte këtë kërkesë, vlerësoi se debitori, DPM-ja, kishte ndërmarrë veprime për ta ekzekutuar vendimin gjyqësor të formës së prerë për rikthimin në detyrë të kërkuetit dhe fillimin e marrëdhënieve financiare, kurse në lidhje me detyrimin për shpërblimin e dëmit, ka rezultuar se është paguar një pjesë dhe është shprehur vullneti për përmbushjen edhe të pjesës së mbetur. Për rrjedhojë, Gjykata vendosi rrëzimin e kërkesës, pasi vlerësoi se autoritetet shtetërore kishin vepruar në përputhje me të drejtat e tyre, duke treguar interes për ekzekutimin e detyrimit ndaj kërkuetit.

11. Megjithatë, pavarësisht se vendimi i dëmshpërblimit nuk është ekzekutuar ende, Gjykata në të tilla raste nuk ka arsye të vërë në dyshim suksesin e atij mjeti, pra natyrën dhe karakterin riparues të tij, përveçse mund të diskutojë efektivitetin e tij, siç ka bërë në *çështjen Zaro nr. 3*. Gjithsesi, edhe nëse arrihet në përfundimin se kërkuesi ka ende statusin e viktimës, kjo nuk mund të shërbejë për legjitimin *ratione personae* të tij për atë pjesë të kërkesës që ka të bëjë me konstatimin e cenimit për shkak të mosekzekutimit të vendimit të formës së prerë.

12. *Së pari*, vijimi i mosekzekutimit të plotë të vendimit gjyqësor, pas konstatimit të shkeljes së të drejtës kushtetuese të kërkuetit për ekzekutimin e vendimit gjyqësor brenda një afati të arsyeshëm nga gjykata kompetente e juridiksionit të zakonshëm, nuk mund të përbëjë shkak të ri për konstatimin sërish të shkeljes së kësaj të drejte, tashmë nga kjo Gjykatë. Sikurse ajo ka theksuar, konstatimi prej saj i shkeljes së të drejtës për një proces të rregullt për shkak të mungesës së efektivitetit të mjetit kompensues synon të mundësojë rivendosjen sa më shpejt të së drejtës së shkelur përmes përshpejtimit të procesit në gjykatën e apelit, duke zbatuar kjo e fundit dispozitat procedurale në përputhje me kuptimin e dhënë nga Gjykata në vendimin e saj. Nga ana tjetër, ky konstatim nuk përbën njohje të një shkeljeje të re në procesin gjyqësor, pra nuk nënkupton se i njeh kërkuetes të drejta të tjera në lidhje me afatin e arsyeshëm (*shih çështjen Zaro nr. 3*). Në një rast tjetër të ngjashëm, Gjykata ka theksuar se në rastet e një shkeljeje të konstatuar tashmë me vendim gjyqësor, por që vijon ende, kjo nuk përbën një shkak të ri ose një mosmarrëveshje të re kushtetuese dhe vetëm fakti i mosshqyrtimit të çështjes brenda afatit të caktuar nga Gjykata nuk është i mjaftueshëm në nivel kushtetues për të argumentuar pretendimin e cenimit të të drejtave kushtetuese, për sa kohë që vendimi i ka dhënë pasojat e tij në drejtim të caktimit të shpërblimit të drejtë. Vijimi i shkeljes, sipas Gjykatës, i jep të drejtë individit të cenuar të përdorë mjetet juridike të parashikuara nga nenet 399/1 e vijues të KPC-së për të kërkuar shpërblimin e dëmit (*shih vendimin nr. 20, datë 5.4.2023, të Gjykatës Kushtetuese - çështja Zaro nr. 2*).

13. *Së dyti*, siç kam theksuar më sipër, fakti që çështja e shpërblimit të dëmit është në pritje për t'u shqyrtuar në gjykatën e apelit, i shërben Gjykatës për të vlerësuar përshtatshmërinë dhe efektivitetin e mjetit kompensues, por nuk përbën shkak për të konstatuar sërish të njëjtën shkelje të së drejtës

për ekzekutimin e vendimit gjyqësor brenda një afati të arsyeshëm, si element i së drejtës për proces të rregullt. Në *çështjen Zaro nr. 3* Gjykata ka pohuar se, edhe pse ka kaluar rreth 1 vit nga vendimi i gjykatës së shkallës së parë që ka vendosur shpërblimin e dëmit, pra nga dhënia e masës së favorshme ndaj individit të cenuar në të drejtën e gjykitimit brenda afatit të arsyeshëm, ai jo vetëm që nuk ka mundur ta ekzekutojë këtë vendim, por është ende në pritje të shqyrtimit të ankimit në gjykatën e apelit, e cila, për më tepër, ka mbajtur qëndrimin se kjo çështje do të shqyrtohet në përputhje me afatet e përgjithshme procedurale. Ndaj vlerësohet se individit nuk e ka humbur statusin e viktimës, në drejtëm të përshtatshmërisë dhe efektivitetit të mjetit kompensues, ndaj ai legjitimohet t'i drejtohet Gjykatës drejtpërdrejt me kërkesë për të shqyrtuar efektivitetin e këtij mjeti.

14. Legjislacioni ka parashikuar dy lloj mjetesh juridike në dispozicion të individit në lidhje me kohëzgjatjen e paarsyeshme të çështjes dhe ekzekutimin e vendimit gjyqësor: 1) mjetet përshpejtuese/parandaluese; dhe 2) mjetet korrigjuese/dëmshpërblyese. Qëllimi i këtyre mjeteve është që të garantojnë të drejtën për gjykim brenda afatit të arsyeshëm në dy plane: i parandalimi i shkeljes ose i vazhdimit të saj, në kuptimin që në një çështje konkrete, e cila është duke zgjatur në kohë, të urdhërohet përshpejtimi i procedurave, në mënyrë që individit të mos i cenohet e drejta për gjykim brenda afatit të arsyeshëm ose për ekzekutimin e vendimit të formës së prerë: ii rivendosja e së drejtës së shkelur kur konstatohet shkelje e afatit të arsyeshëm, nëpërmjet përfundimit të procedurave sa më shpejt të jetë e mundur dhe eventualisht, caktimit të një shpërblimi të drejtë. Këto mjete juridike janë të ndërlidhura me njëra-tjetrën në atë mënyrë që, në rast se mjetet parandaluese nuk kanë qenë efektive, pra nuk kanë arritur të sjellin përshpejtimin e procedurave dhe parandalimin e shkeljes ose vijimit të saj, ato i lënë vend aplikimit të mjeteve korrigjuese të kësaj vonese.

15. Në praktikën e saj Gjykata ka vënë disa herë në diskutim qasjen e saj në lidhje me këto mjete, ashtu edhe legjitimitimin e kërkuarit atëherë kur mjetet ligjore kanë njohur shkeljen duke vendosur si përshpejtimin, ashtu edhe dëmshpërblimin për këtë shkak, si masë korrigjuese. Sipas qëndrimit tim, në të tilla raste, Gjykata mund të vërë në dyshim vetëm efektivitetin e këtyre mjeteve, çka nuk ka ndodhur në rastin konkret, por ajo nuk mund të shqyrtojë themelin e kërkesave të tilla, pra të vlerësojë kriteret e kohëzgjatjes së arsyeshme, vlerësim që në rastin konkret është bërë nga gjykata e zakonshme, e cila ka dhënë edhe një vendim të formës së prerë. Kjo qasje krijon rrezikun e dublimit të mjeteve juridike dhe ndërhyrjes së Gjykatës edhe në ato raste kur juridiksioni kushtetues është i përjashtuar, si për shkak të ligjit, ashtu edhe vetë qëndrimit të kësaj Gjykate në çështje të ngjashme.

16. Për sa kohë që kërkuari ka përdorur mjetet riparuese dhe korrigjuese në dispozicion dhe ato kanë sjellë efekte në drejtëm të së drejtës së pretenduar të cenuar, duke njohur shkeljen dhe duke përshpejtuar ekzekutimin (pjesërisht), ashtu edhe duke njohur korrigjimin, ai nuk ka asnjë pengesë që të vijojë të kërkojë dëmshpërblim për shkeljen vijuese në gjykatat e zakonshme. Vendimi i Gjykatës në rastin konkret merr natyrë deklarative dhe nuk sjell asnjë pasojë të ndryshme, ashtu si dhe nuk i garanton kërkuarit ndonjë mjet tjetër të ndryshëm nga ato që ofron legjislacioni dhe që tashmë ai i ka në dispozicion. Edhe gjykatat e zakonshme nuk kanë asnjë pengesë të pranojnë kërkesa të tilla për shkelje vijuese në kuptim edhe të qëndrimit të Gjykatës në *çështjen Zaro nr. 2*.

17. Për më tepër, në lidhje me kriterin e interesit të kërkuarit, pavarësisht se Gjykata ende nuk ka arritur në një qëndrim të konsoliduar për sa u përket elementeve që duhet të merren parasysh, vlerësoj se e drejta e sigurimeve shoqërore në pleqëri buron nga neni 52 i Kushtetutës për këdo, ndaj kjo e drejtë kushtetuese mjafton, në mënyrë të pavarur, për të dhënë shkas për mbrojtjen e saj.

18. Në përfundim, vlerësoj se kërkuari nuk legjitimohet *ratione personae* për kërkimin e parë të ankimit kushtetues individual, për rrjedhojë kërkesa e tij duhet të rrëzohej në tërësi.

Anëtar: Ilir Toska